

Klimat- och näringslivsdepartementet

e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Fortums yttrande över promemorian – Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor

Fortum tackar för möjligheten att avge yttrande och välkomnar regeringens förslag att modernisera reglerna för kommunal energiplanering. En stärkt och mer strategisk energiplanering på lokal nivå är en viktig förutsättning för att möjliggöra den omfattande elektrifiering som krävs för att stärka Sveriges konkurrenskraft, genomföra klimatomställningen och nå de energipolitiska målen.

Fortum delar bedömningen att kommunernas energiplaner behöver utvecklas från att främst vara översiktliga dokument till att utgöra konkreta planeringsunderlag för framtida investeringar i elproduktion, elnät, energilager, fjärrvärme och annan energiinfrastruktur. Särskilt positivt är kravet på att kommunerna ska analysera det kort- och långsiktiga behovet av energi, effekt och lagring, samt att energiplanerna ska kunna användas som underlag för fysisk planering och nätutvecklingsplaner. Detta kan bidra till att minska risken för att bristande lokal planering blir ett hinder för elektrifiering och nyetableringar. Förslaget om att varje kommun ska ha aktuell energiplan för tillförsel, distribution, lagring och användning av energi i kommunen som beslutas av kommunfullmäktige är ett viktigt steg i att öka möjligheterna att möta efterfrågan på energi på kort och lång sikt.

Mot bakgrund av det förväntade snabbt växande elbehovet vill vi samtidigt understryka vikten av att energiplaneringen tydligt utgår från prognoser om ökad elanvändning till följd av industriell omställning, elektrifiering av transporter och ökad efterfrågan på fossilfri el. Energiplanerna bör därför utformas med ett långsiktigt perspektiv och ge utrymme för betydande tillväxt i energibehovet snarare än att enbart utgå från dagens konsumtionsmönster. Det är också centralt att energiplanerna inte innebär ett ytterligare lager i tillståndsgivningen som riskerar att leda till längre tillståndprocesser.

Sammanfattning

- Planera för kraftigt ökad efterfrågan på fossilfri el, effekt, lagring och energiinfrastruktur.
- Røj undan anslutnings- och tariffhinder för energilager och flexibilitet.
- Inför lokala ekonomiska incitament för all fossilfri elproduktion.
- Stärk länsstyrelsernas samordnande roll

2026-10-14

- Beakta vattenkraftens beredskapsnytta.
- Låt energieffektivisering och offentlig upphandling driva elektrifiering och fossilfrihet.

Tariffer

Fortum anser att en modern energiplanering behöver följas av regelverk som möjliggör de investeringar i flexibilitet och energilagring som det finns ett identifierat behov av. Det bör därför säkerställas att nätanslutningsprocesser och nättariffer inte skapar omotiverade hinder för investeringar i energilager och andra flexibilitetsresurser.

Fortum anser att tariffstrukturen bör utvecklas så att den bättre tar hänsyn till den system- och nätnytta som storskalig flexibilitet kan bidra med. För anläggningar som både tar ut och matar in el, exempelvis pumpkraftverk, bör tariffutformningen spegla anläggningarnas särskilda funktion i elsystemet och de kostnader och nyttor de kan medföra för nätet.

Fortum föreslår därför att regeringen i den fortsatta beredningen även adresserar behovet av ändamålsenliga anslutningsprocesser och tariffstrukturer för energilager och storskaliga flexibilitetsresurser, i syfte att undanröja hinder för investeringar som bidrar till planeringsmålet och leveranssäkerhetsmålet.

Lokala incitament

En förstärkt kommunal och regional energiplanering innebär att kommunerna får en viktigare roll i att skapa förutsättningar för den energi- och elinfrastruktur som behövs för elektrifieringen. Fortum anser att detta bör kombineras med tydligare ekonomiska incitament för de kommuner som möjliggör fossilfri elproduktion och annan samhällsviktig energiinfrastruktur.

Fortum anser att en del av de ekonomiska värden som skapas genom fossilfri elproduktion bör komma de kommuner där anläggningarna är lokaliserade till del. Fortum föreslår därför att regeringen utvecklar en långsiktig och teknikneutral modell för lokal återföring som omfattar samtliga fossilfria kraftslag. En sådan modell skulle skapa en tydligare koppling mellan den nationella nyttan av utbyggd fossilfri elproduktion och den lokala nyttan i de kommuner som möjliggör investeringarna.

Försörjningstrygghet och elberedskap

Fortum vill framhålla vikten av att den kommunala och regionala energiplaneringen även beaktar de resurser och förmågor som är viktiga för elsystemets robusthet och energiberedskap. Svenska kraftnät och Energimyndigheten har gemensamt tagit fram ett särskilt stöd för energi- och beredskapsplanering med vattenkraft, riktat till kommuner, regioner och länsstyrelser. Mot denna bakgrund bör vattenkraftens system- och beredskapsnyttor beaktas i energiplaneringen, vid sidan av frågor om energianvändning, produktion, effekt och nätutbyggnad.

Länsstyrelsernas roll

Länsstyrelserna har ett övergripande ansvar för att leda och samordna genomförandet av energi- och klimatpolitiken. De ska arbeta sektorsövergripande utifrån ett statligt

2026-10-14

helhetsperspektiv och samordna olika samhällsintressen. Fortum anser därför att det är centralt att länsstyrelsernas roll tydliggörs ytterligare.

Energieffektivisering

Fortum vill understryka vikten av att kraven på energieffektivitet utformas på ett sätt som stödjer, snarare än motverkar, den omfattande elektrifiering som krävs för att nå svenska och europeiska klimatmål. I takt med att fossil energi ersätts med fossilfri el kan den totala elanvändningen förväntas öka samtidigt som energi- och klimatprestandan förbättras avsevärt. Det är därför viktigt att energieffektivitet bedöms ur ett systemperspektiv där både energieffektivisering, elektrifiering, utsläppsminskningar och försörjningstrygghet beaktas.

Offentlig upphandling

Fortum anser att offentlig upphandling i högre grad bör premiera lösningar som bidrar till fossilfrihet. Vid upphandling av energirelaterade lösningar bör exempelvis klimatprestanda, utsläppsminskningar över livscykeln och användning av fossilfri energi vägas in tillsammans med energieffektivitet. Ett ensidigt fokus på energianvändning riskerar annars att motverka investeringar som är centrala för elektrifieringen och den långsiktiga klimatnyttan.

Med vänlig hälsning
Fortum Sverige AB

Gunilla Andrée
Vice President, Corporate Relations Sweden